
Odpowiedź Ministra Energii na interpelację pana posła Norberta Obryckiego z 8 marca 2018 roku

Parliamentary answer by Minister of Energy
to the parliamentary question
by member of Parliament Mr. Norbert Obrycki
on 8th of March 2018

Minister Energii

Warszawa, 26 marca 2018

DE.V.058.6.2018

IK: 205004

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację Pana Posła Norberta Obryckiego z dnia 8.03.2018r. nr K8INT20354.

Pytanie 1. Czy zasoby przemysłowe węgla kamiennego uzasadniają traktowanie go jako strategicznego źródła wytwarzania energii elektrycznej do roku 2050?

Zasoby węgla kamiennego w Polsce dają możliwość opierania strategii energetycznej kraju na tym nośniku energii w perspektywie kolejnych dziesięcioleci. W horyzoncie lat 50. XXI wieku węgiel jest w stanie dalej odgrywać rolę filara polskiej elektroenergetyki.

Szacunki na temat dostępności złóż przemysłowych w Polsce wskazują, że wynoszą one w przybliżeniu 3,6 mld ton. W świetle danych dotyczących krajowego zapotrzebowania na węgiel kamienny sprzedaż w 2016 roku na rynek krajowy wyniosła 62,7 mln ton, natomiast wydobycie wynosiło 66,4 mln ton. Obecnie prognozy wskazują, że zapotrzebowanie na węgiel kamienny na rynku wewnętrznym będzie utrzymywało się na podobnym poziomie. Te elementy są podstawą dla formułowania długofalowej strategii rządu dotyczącej roli węgla w krajowym bilansie energetycznym.

Pytanie 2. Jakie powinny być według Rządu cele strategiczne polskiej energetyki w zakresie struktury miksu energetycznego do roku 2030 i 2050?

Struktura polskiego miksu energetycznego pełni rolę pomocniczą w wypełnianiu strategicznych celów polskiej energetyki. Głównym celem krajowego sektora energetycznego jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego przy równoczesnym utrzymaniu konkurencyjnych cen energii elektrycznej oraz dbałość o niwelowanie wpływu energetyki na środowisko naturalne. Zarówno w perspektywie roku 2030 jak również w perspektywie długookresowej roku 2050 polska energetyka musi mieć charakter zrównoważony. Jest to warunek konieczny do wypełnienia wyznaczonych celów polityki energetycznej. W praktyce chodzi o utrzymanie niezależności energetycznej i stabilności systemu – głównie poprzez dopasowanie wielkości produkcji energii do rosnącego zapotrzebowania wewnętrznego i równoległe przeciwdziałanie wzrostowi cen energii w kraju. Nie da się tego osiągnąć bez zapewnienia dostępności paliw dla energetyki na stałym poziomie. Polska energetyka powinna dbać o to zwłaszcza w warunkach ciągłych i wielowymiarowych zmian w obrębie sektora energetycznego w otoczeniu międzynarodowym. Polska chcąc być aktywnym graczem na rynku nowych technologii i usług w energetyce powinna dążyć równocześnie do systematycznego stabilizowania jego podstaw. Jedynie system energetyczny, który cechuje się elastycznością oraz odpornością na nieprzewidywalne zdarzenia, może aktywnie i w sposób bezpieczny – dla krajowej gospodarki i obywateli – prowadzić modernizację i wypełniać założone cele strategiczne.

Wspomnianą stabilność może zapewnić krajowemu systemowi energetycznemu kontynuacja dotychczasowej gospodarki paliwami, to znaczy pozostanie przy węglu jako strategicznym paliwie. Samo wykorzystywanie węgla jednak ulega zmianom. Energia

w najbliższych dekadach produkowana będzie w coraz bardziej efektywnych i niskiemisyjnych źródłach włączając źródła kogeneracyjne. Kierunek ten będzie kontynuowany w horyzoncie roku 2050, a istniejące technologie zostaną uzupełnione przez inne, takie jak zgazowanie węgla.

Dodać należy do tego długofalowe działania mające wzmocnić wytwórców energii w Polsce. Jednym z nich jest wprowadzenie rynku mocy, który zagwarantuje możliwość sfinansowania inwestycji w moce wytwórcze. Mechanizm ten będzie działał także na rzecz stabilności i bezpieczeństwa całego systemu elektroenergetycznego.

W tym samym kierunku będzie oddziaływać rozbudowa krajowych sieci przesyłowych oraz dystrybucyjnych. Podmiotem odpowiedzialnym za pierwsze z nich jest PSE S.A, które planują skoordynowane inwestycje sieciowe – w perspektywie pięcioletniej. W obecnie trwającym okresie wartość wszystkich inwestycji (do roku 2021) opiewa na kwotę 7,5 mld złotych. W kolejnych perspektywach działania będą kontynuowane na takim samym poziomie intensywności lub wyższym. Rozwój sieci dystrybucyjnych leży w gestii OSD, które również alokują znaczne środki na inwestycje sieciowe. Z racji włączania coraz większej ilości źródeł generacji rozproszonej, wynikających ze znacznych inwestycji w energetykę odnawialną, podejmowane będą coraz intensywniejsze działania na rzecz rozbudowy sieci dystrybucyjnej w perspektywie długofalowej.

Dodatkowo, stabilność polskiego systemu energetycznego wspierać będzie program energetyki jądrowej, przewidujący budowę kilku dużych bloków energetycznych, które zapewnią zeroemisyjne, tanie i stabilne źródło mocy w systemie.

Kolejnymi elementami wpływającymi na kształt miksu energetycznego będą działania dążące do wzrostu efektywności energetycznej, które mają wymiar optymalizacji ekonomicznej w sektorze energii, jak i ważny aspekt środowiskowy. Ponadto, swoje miejsce w krajowym miksie energetycznym miały będą odnawialne źródła energii. Oprócz funkcji stabilizującej i uzupełniającej moc w systemie pełnią ważną rolę na polu zmniejszania emisji z sektora energetycznego.

Pytanie 3. Czy brak decyzji Rządu w sprawie postawienia na energetykę rozproszoną – prosumencką, związany jest z obecnymi ograniczeniami technologicznymi Polski (brak inteligentnych sieci, smart grid oraz niewydolna infrastruktura energetyczna), czy wynika z centralistycznej wizji obecnego Rządu w kwestii rozwoju polskiej energetyki?

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż aktualnie trwają prace nad dokumentem strategicznym jakim jest Nowa Polityka Energetyczna określającym uwarunkowania i kierunek polityki energetycznej Polski do 2050 roku. Sektor odnawialnych źródeł energii, w opinii Ministerstwa Energii, w perspektywie kilku najbliższych lat rozwijał się będzie zgodnie z przyjętym planem rozwoju zawartym w dokumencie rządowym, jakim jest Krajowy Plan Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych (KPD).

Zgodnie z tym dokumentem rządowym sektor energetyki odnawialnej w roku 2020 powinien osiągnąć co najmniej 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w krajowym zużyciu energii brutto w roku 2020.

Dodatkowo, wskazać należy, iż w celu zagwarantowania realizacji celu na rok 2020, Ministerstwo Energii aktualnie prowadzi proces legislacyjny dotyczący zmian ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 1148, ze zm). Projekt ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC 27) w najbliższym czasie skierowany zostanie do prac parlamentarnych i będą przedmiotem pracy Posłów i Senatorów.

Proponowane zmiany ustawy o odnawialnych źródłach energii (dalej: „ustawa OZE”) wpisują się również w realizację celów wskazanych w innych dokumentach strategicznych takich jak m.in. : Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).

Nowelizacja ustawy o OZE tworzy nie tylko dodatkowe korzystne warunki regulacyjne dla Polski do wywiązania się ze zobowiązań w zakresie celu OZE na 2020 (15% energii z OZE w zużyciu brutto), ale także przyczyni się do wzmocnienia oddziaływania na inwestorów zainteresowanych rozwojem sektora OZE w Polsce m.in. poprzez stabilizację regulacji prawnych oddziałujących na rozwój sektora OZE w Polsce. Dodatkowo, nowelizacja ustawy OZE tworzy warunki dalszego rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii, w szczególności w elektroenergetyce – w efekcie także zmniejszając produkcję CO₂ i redukując emisję metanu z odpadów.

Minister Energii w swych działaniach stara się ukształtować rozwój OZE, tak by uzyskać największe korzyści dla lokalnych społeczności i gospodarki krajowej.

Podstawowe kierunki przyszłego rozwoju OZE w Polsce to w szczególności:

- rozwój energetyki rozproszonej,
- energetyczna utylizacja odpadów (w tym biogazownie różnego rodzaju),
- rozwój energetyki społecznej (klastry i spółdzielnie).

Aktualnie, rozwijana jest produkcja energii z biomasy rolniczej i leśnej. Jednak zmiana strategii OZE wymaga głębokich modyfikacji w systemach wsparcia, preferencjach w rozdziale pomocy UE, w tym wypracowaniu nowych modeli, wykształceniu nowych wzorców itd. To wszystko wymaga dużo czasu, którego do 2020 roku już zbyt wiele nie pozostało. Z tego też względu, w opinii Ministra Energii, rozwój sektora OZE w Polsce wymaga pilnych działań (nowelizacja ustawy OZE).

Dalej, uprzejmie wyjaśniam, iż Ministerstwo Energii w procedowanej aktualnie nowelizacji ustawy OZE zakłada tworzenie uproszczonego i efektywnego systemu wsparcia dla technologii, charakteryzujących się szczególnie korzystnym oddziaływaniem na środowisko naturalne (hydroelektrownie, biogaz).

Mając to na uwadze, uprzejmie informuję, iż istotna część ustawy (nowelizacji ustawy OZE) poświęcona jest nowemu mechanizmowi wsparcia – taryfom stałym (i stałym dopłatami). Są one adresowane dla generacji rozproszonej, w tym małych instalacji OZE (taryfy stałe – dla instalacji OZE o mocy do 500 kW, dopłaty – dla instalacji OZE o mocy do 1 MW).

Działania te oznaczają, iż wsparty będzie niemal nieograniczony wzrost małej energetyki odnawialnej w zapewniających możliwość sterowania dostawami energii i redukujących emisje metanu instalacjach OZE (wszelkie biogazownie, w tym rolnicze, ale też biogaz składowiskowy, czy też inne rodzaje biogazu), jak też retencję wód (w Polsce oznaczono ponad 6000 miejsc podatnych do budowy małych hydroelektrowni).

Taryfy stałe (FIT) i stałe dopłaty (FIP) to systemy już uznane w Unii Europejskiej. Tym samym ta forma wsparcia jest zrozumiała dla banków, co ułatwi pozyskanie środków na sfinansowanie nowych inwestycji w Polsce.

Intencją działań Ministra Energii jest także, aby wsparcie dostępne było nie tylko dla małych przedsiębiorstw z obszaru energetyki odnawialnej, a także dla tych przedsiębiorstw, dla których energetyka jest działalnością uboczną/dodatkową.

Małe instalacje, w tym biogazownie – działające np. przy fermach, zakładach przetwórstwa spożywczego, gorzelnianach – mogą się stać nie tylko źródłem przychodu, ale też podstawą lokalnego bezpieczeństwa energetycznego (znane są gminy, w których lokalna produkcja energii umożliwiła przetrwanie w trakcie klęsk żywiołowych – powodzi oraz huraganów). Dla gospodarstwa rolnego średniej wielkości – mała biogazownia może być źródłem energii w każdych warunkach, a bazuje ona na własnych substratach gospodarstwa. To samo dotyczy też ubojni czy też mleczarni – tu na przykład może to

być wykorzystywane dodatkowe źródło wytwórcze z obszaru małej energetyki odnawialnej w celu pozyskiwania energii i przemiany tej energii w chłód wykorzystywany na potrzeby tego przedsiębiorstwa. W opinii Ministerstwa Energii, dla tego typu podmiotów system wsparcia nie powinien być oparty na mechanizmach aukcyjnych. Zdaniem Ministerstwa Energii, wystarczającym systemem wsparcia byłby mechanizm pozwalający na zgłoszenie projektu (m.in. pozwolenie na budowę i promesa przyłącza) do URE, aby po rejestracji w URE można było otrzymać gwarancję stałej taryfy – co z kolei, będzie dla instytucji finansującej budowę i rozwój przedsięwzięcia gwarancją wypłacalności przedsiębiorcy.

Nowe regulacje ustawy OZE będą wspierać rozwój energetyki rozproszonej. Energetyka rozproszona, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, ale także małe i średnie źródła OZE – będą w przyszłości jednym z filarów miksu energetycznego Polski.

Dalej, uprzejmie informujemy, iż Ministerstwo Energii wraz z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmie prace nad takim zdefiniowaniem warunków działania spółdzielni energetycznych – by ich rozwój mógł postępować w sposób naturalny. Prace w tym zakresie są planowane do końca września 2018 r. Dodatkowo, w tym miejscu wskazać należy, iż już na bazie istniejących rozwiązań prawnych mogą być aktualnie tworzone spółdzielnie energetyczne wokół małych biogazowni – dające nie tylko pracę i dodatkowe źródło przychody udziałowcom, ale także zwiększające bezpieczeństwo energetyczne rejonów wiejskich.

Ponadto, nowe regulacje nowelizacji ustawy OZE będą gwarantować korzystniejsze warunki uczestnictwa w systemie aukcyjnym (odliczanie pomocy publicznej).

Dodatkowo, nowe regulacje ustawy OZE porządkują regulacje prawne dotyczące funkcjonowania oraz opodatkowania elektrowni wiatrowych, w tym także zasady ubiegania się o pozwolenie budowlane dla elektrowni wiatrowych. Mając na uwadze powyższe, Polska w perspektywie wieloletniej, wykraczającej poza cel roku 2020, zamierza nadal wspierać rozwój OZE oraz energetykę rozproszoną, zachowując przy tym zasady zrównoważonego rozwoju. Na zakończenie podkreślić należy, iż rozwój OZE przy starannie przemyślanej strategii może przynieść wiele korzyści gospodarczych i społecznych.

Pytanie 4. Jaka jest aktualna koncepcja, dotycząca wykorzystania dostaw gazu skroplonego (LNG) do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej?

Terminal LNG im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego w Świnoujściu umożliwi aktualnie dostawy 5 mld m³ gazu ziemnego rocznie, co stanowi ok. 30% rocznego zużycia w Polsce. Po rozbudowie instalacji przepustowość terminala wyniesie ok. 7,5 mld m³ gazu rocznie, co stanowi ok. 45% obecnego rocznego zużycia gazu w Polsce.

Od 2018 r. terminal będzie przyjmował dostawy w ramach kontraktów długoterminowych z Kataru, kontraktu średnioterminowego ze Stanów Zjednoczonych oraz jednorazowe dostawy typu spot. Łączny wolumen dostaw LNG nie powinien być mniejszy niż 3 mld m³ po regazyfikacji. Terminal umożliwi także skorzystanie z usługi przeladunku LNG na cysterny samochodowe. Po rozbudowie, planowane jest zwiększenie możliwości przeladunku na cysterny samochodowe oraz uruchomienie usługi przeladunku na cysterny kolejowe. Przeladunek LNG umożliwi dostarczenie paliwa do lokalnych sieci gazowych zasilanych przez tzw. „wyspowe” stacje regazyfikacyjne.

Gaz skroplony (LNG) po przeprowadzeniu procesu regazyfikacji, może służyć m.in. do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej. Decyzje co do zakresu wykorzystania gazu są podejmowane przez spółki będące odbiorcami gazu.

Z poważaniem,
z upoważnienia Ministra Energii

Tadeusz Skobel
podsekretarz stanu
dokument podpisany elektronicznie
205004.567663.426456

Do wiadomości:

– Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.